

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 . . . —	Fél évre . . . 8 . . . —		
Negyed évre . . . 2 . . . 50	Negyed évre . . . 4 . . . —		
Egy óra . . . 1 . . . —	Egy óra . . . 1 . . . 70		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **HJ. MÓRIZS PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Felhívás a debreczeni polgárokhoz

és azokhoz, a kiket illet.

VII.

Azt kérdelem tőletek polgártár-aim, hogy gazdálkodás-é az, hogy most akarja a város eladni azt a 24 ezer szálát, a mikor a vasutat onnan elpusztították és a szállítást, mondhatom, 4 annyiba kerül, mint mikor a vasutot hozhatták volna? Mert felemlitem azt is, hogy a Gut, ahol az a 24 ezer szálfa van, 4 mértföld vagy több Debreczenhez, de legfőbb benne az is, hogy mikor az az erdőtest levágódott, ahol ezek a fák vannak, szanaszéjjel ritkán a sűrű erdőben, az akkori vágás alkalmával semmi kárt nem tettek volna, míg most több kárt tesznek, mondhatom, mint amennyit adnak érte, hát ezt is az erdő törvény parancsolja? Vagy csak azért csinálja ezt a városi tanács, hogy újra vágástért alkosson és annak a neve alatt tovább fentartsa a vágási tilalmat, úgy hogy végre az a néhány szegény birtokos polgár kénytelen legyen onnan elpusztulni, mert azt már csak a vak is látja és tapasztalja, hogy a guti birtokosokkal úgy bánnak, mint a ta-

tárok bántak ezelőtt a védtelen föld népével. Ott fészkelnek ugyanis a vadász társulat fázánjai, melyek annyira elszaporodtak, hogy a birtokosoknak a földből is kikaparják a keserves veteményeit és ha a birtokosnak terménye van, akkor azt éjjel-nappal őriztetnie kell; de nincs, aki a panaszoikat meghallgassa, mert a városi tanácsnak úgy tetszik.

Az igaz ugyan, hogy 100 forint ad a guti erdőért a vadász társulat, amde ezért is úgy tudom, hogy más többet adna érte, de nem bocsátják nyilvános árverésre, noha a birtokosoknak is százakra menő kára van belőle. Ugyancsak a Guton van az a biztos hely is, hogy hijába 20 éves némely része a vágásnak (nemesek 15 éves) még sem szabadítja fel a városi tanács, mert avval tartja, hogy némely része már a városé, abból úgy sem parancsol senki.

Azt kérdelem tőletek polgártársaim, hogy mikor egy birtokos polgár eladja a birtokát, bizonyos szorgalmi vagy gyakorlattá vált feltételek mellett, mi különbség közte ha egy polgár ember veszi meg vagy Debreczen város hatósága? Ne gondolkozzatok rajta, megmondom én. Ha egy debreczeni gazdálkodó polgár veszi meg, annak meg-

kell tartania a szabályokat és törvényeket, mert az nem mondhatja sem a polgártársának, sem a városnak, hogy nem engedi meg birtokán a szabad járást-kelest, hanem tartozik türni a szabad legeltetést. Mégis a debreczeni polgár a városnak tartozik megengedni a vadászatot, a makkos sertések járást-kelest, a fahordó szekerek összevissza való járást-kelest, sőt faberakó helyet is tartozik a városnak engedni, de még ha vasutat csináltat a város, azt is tartozik a polgár megengedni; míg ha aztán a város veszi meg a birtokosoktól a birtokot, az megszűnt tovább közös lenni, abba a város úgy gazdálkodik, ahogy akar. Ott van a Pacz, Monostor, Gut, hol van ott a szabad legeltetés? Pedig mondhatom, hogy nem kárára lenne azoknak a 30 éves vágásoknak a legeltetés, hanem előnyére, mert azt a sok gízgázt megenné a barom és akkor nem félhetne a város, hogy megég az erdeje, míg így isten óvja csak, hogy porrá nem ég egyszer az egész erdősége.

Pedig ezek a pusztai részek is polgári birtokok voltak, de úgy látszik, sőt úgy is van, hogy nemsokára többi része is a kaszáló birtokosoknak erre a sorsra jut.

Kikötés.

(Katonai történet.)

Írta: **Tömörkény István.**

Ez a káplár Gál nem volt valami tulajdonoson rátartó ember, ezt sorsánál fogva sem tehette. Úgy történt a dolog ugyanis, hogy mikor Gál több más regrutákkal együtt a századhoz került, a főjebbalók nem ítélték arravalónak, hogy belőle még altiszt is legyen. Ez onnan van, hogy sokkal tanulmányosabb emberek is voltak a jöttek közt, így Gál lemaradt attól, hogy majd szintén azok közé vegyék, a kikből idő multán csillagos embereket akarnak csinálni. Csak úgy a közlegénységi iskolába rendelték tehát, mit Gál kelletlenül elfogadott, de az eset a lelkét szomorúsággal töltötte el. Mert Gálnak az apja bakter volt a vasutnál.

Gál pedig a katonai sorsot, amibe az ország törvényei szerint becsitálták, nem tekintette szomorúságnak, hanem inkább előmenetelnek. Ők. apjával együtt úgy gondolkodtak, hogy majd Gál a katonaságnál altiszt lesz, azután ha hazakerül, ezen foglalatosságából folyólag majd állást kap a vasutnál, altisztit. Így gondolkodtak ők s az

őreg bakter mosolygva gondolt arra az időre, amidőn majd szalutál a fiának s felvigyázó urnak szólítja. Ez különös dolog is, hogy a fiuk előbbhaladnak, mint az apák. S az apáknak ezen alázás mégis gyönyörűség.

Számításukat azonban keresztül huzta egy időre az a dolog, hogy Gál csak a legénységi iskolába tettek, mit ő az apjának meg is írt, tudatván, hogy ez másképp nem történhetett. Mert sokkal okosabb és tudományokban járatosabb emberek vannak itt, mint ő maga.

Hát csak nyugodjanak meg a sorsban. Pedig Gál csakugyan készült a katonaságra, már előre tanulgatott némely tudományokat és a főjebbalók és eljárok nevének ismerésében már elejében is kiváló vala. Így egész hibátlanul tudta, hogy Her Oberszt Oszkár Haleczky Edler fon Nordenhorszt, továbbá Her Generál major Bordolo Edler fon Boreo, meg így tovább, amik szükségesek is. De hasznosak is. Mert lám Gál ezeknek ismeretei által kinőtt a közlegénységi iskola falai közül. Belátták a főjebbalók, hogy tévesen helyezték Gál oda, minek folytán azután be is jutott az altiszt iskolába, amely akkori vágyainak ne-
továbbja volt.

És örömteljes levelet írt haza az őreg bakternek. — Később pedig elkapta a káplári csillagokat is, a sárga portepét és a fehér keztükét. a mikbe kéjesen dugta be az ujjait.

Szóval így állt a dolog: nem volt rátartó ember. Mégis im vele történik, hogy rapportra kell im vinnie egyik legényét. — Valakit rapportra vinni kész és bizonyos büntetés arra, a kit oda állítanak. — Van ember, nem is egy, aki inkább elszivelne néhány ütést, minthogy rapportra vigyék, mert amaz nem esik idegennek, míg ez az értetlen német rapporti dolog nagyon kellemetlen.

De ezen a dolgon változtatni nem lehetett. — Itt ugyanis olyan dolog történt, a mely az egész káplári korporátus, továbbá a fegyelmi és rendi törvényekbe ütközött.

Bizonyos közönséges infanteriszta, bizonyos nevezetű Eliász Vízhozó, a ki különben egy esztendővel idősebb katonai volt Gálnál, épen akkor, a mikor sorban és rendben haladt a csapat, azt mondta Gálnak:

— Ne ugass már annyit komisz reguta káplár!

Nem kell feledni, hogy az olyankor történt, a mikor sorban és rendben voltak

Felemlitem még az erdőről a fák hazaszállítási ügyét is. Mi polgárok mindnyájan tudjuk azt, hogy ezelőtt minden polgár maga hordatta haza az illetőségét a fatű közül. A lakosságát pedig együtt hordták haza a köztük élő szegényebb sorsu fuvaros emberek, kinek-kinek a lakhelyére és pénzt kerestek vele és boldog volt a lakosság. Mindenik lakos olyat hozott és hozatott, a melyet akart illetőségébe, de nemcsak azok a szekeres emberek vették hasznát ezen fuvarozásnak, hanem az iparosok is, mert szekeren hordván a fát, romlott a szekér és szerszám is, tehát így pénzforgalom volt köztük és nem panaszkodott egyik sem. Egymást megértették és ezt csak a városi tanács nem szereti, hogy a lakosok szállítsák a fát és pénzkeresetje legyen a népnek, ezért módosította oda a városi közgyűlés által, hogy a fatermés hazafuvarozását vasuton kell szállítani a raktárba, onnét adja ki mindenkinek az illetőségét. A vállalkozóval is ezért lépett egységre, igaz hogy nagyobb árbau, mint ahogy azt a szegény szekeres polgár emberek behordták volna.

De hát mit gondolnak ők a néppel, csak fizessen: a mig tud! Most történt az is, az elmúlt év november havii közgyűlésén, hogy megszavaztatta a vasut meg vételét a vállalkozótól 100 ezer koronáért, nem nézte hogy megéri é vagy sem? Vagy van é rá pénze a házipénztárnak? Sem azt nem nézi a tanács, hogy az a fahordó vasut nem állandó; mert azt minden évben arrébb kell építeni más helyre, mert a vágástér minden évben

más helyt van. Azt sem számítja, hogy azoknak a kaszáló birtokosoknak is fizetni kell a vasut helyéért. Vagy csak azért akarja azt a városi tanács, hogy a népnek ne legyen keresete (hiszen annyira van a várostól, példa rá az őszi fahordás, hogy egy nap kétszer is meg járja a fuvaros és örül hogy pénzt kereshet, ha fáradtsággal is), mert írják a hírlapok, hogy a munka nélküliek zugolódnak, és a szociálisták szaporodnak. Ugyan tehát ki idézi ezt elő? Én szerintem az olyan előjáróság, a melyik nem gondol az alattvalójával; pedig hol volna boldogabb a nép, mint Debreczenben, ha törvény szerint szabadon választhatnánk az előjárókat és ha nem felelnék meg kötelességének, a felelősség terhének fenhagyása mellett, azonnal uti laput kötnének talpa alá.

Írta: **Öri Mihály**
debreczeni polgár.

A föld népe.*)

(Budapesti level.)

Tegnap este Petőfi Sándorral társalkodtam, s vele és az ő véréből való vérrrel a földnépével. Azzal a néppel, a melynek egyik kezében az ekaszarva, másik kezében kard.* Es beleptem Petőfivel „a szalima kunyhók szent küszöbén”, ahol születnek a nagyok, a Megváltók.

„Kunyhóból jö mind aki a Világnak szenteli magát.
S a nép mégis mindenfelől csak Megvetést es inséget lat.”

*) A „Magyarság” kiváló s orkesztője Benedek Elek írta ezen őszi a magyar faj szeretetétől áthatott cikket. Szork.

a népek. Haptaki állapot volt. Nem az a haptak, a mikor haptak van, de azért a pipa maradhat a számban, hanem valóságos haptak. A kaplár a nép hátulján járt és kiabált a népre.

— Rugd ki! Huzd mög a tusát, ne álljon úgy mint a finansz! Fejet föl! Lépest a keserves teremtés a nyolczadik számú hordárnak! lépest.

Igy a kaplár. Kiabált, — mert ő rajta hátul megint ma-ok jöttek, a kik szintén kiabáltak. Vannak ilyen esetek a közönséges életben, hogy egy belefog a kiabálásba s azontul mindenki kiabál, a kinek csak némi jog is adatott erre nézve. Ki mondhatna meg emberek, hogy mindig jogosak-e ezen kiabálások? — Bizony itten furcsa sorokra bukkanunk, ha jól keresünk. Például infanteriszt Elíasz Vizhuzó kirugta a labait jól, a tust is meghuzta, a feje fent volt s azontul olyan lépést tartott, hogy annál különb lépést már senki sem tarthat. Elvégre ebben kételkedni nem lehet: e tudományok a szolgálat harmadik évében már eléggé megtanulhatók.

Lám a Gál hátulról azért mégis csak kiabált. Valószínű, hogy Gál csak azért kiabált, mert rá is kiabáltak, de nem lehetetlen, hogy mégis csak volt a sorokban oly ember, a ki nem huzta meg a tust, minek folytán úgy állt a fegyver a vállon, mint a finanszén szokott. De Vizhuzó Elíasz magára vette és bizonyos ideig tartóztatván

magában a mérget, utóbb csak kifakadt a dühe:

— Ne ugess már annyit hátul, komisz regruta kaplár!

Lehet, hogy Vizhuzónak igaza van, de Gálnak is igaza van. Ilyesmit már nem lehet hallatanná tenni. Mert két igazság van a parancsnokló életben. Egyik: ne tőrj el semmit, mert a fejedre nőnek. A másik: kívánd a lehetetlent, akkor megteszik a lehetőt. Gál tehát ezen szabály szerint nem tarthatott és rapportra vitte Vizhuzót. Azt mondta neki hivatalosan.

— Maga holnap rapportra megy.

Mert Vizhuzó. Tudta, hogy büntetés következik tudta, hogy szigorú lesz, de nem tudta meg hogy mifele. A tett, amit elkövetett olyanforma, hogy azért haboruban menten agyonlövök. Kitisztította tehát másnap ruháját Illés, deréksziját olyan fényesre takarította, hogy annál fényesebb már nem igen lehet az életben. Így állt a rapporton a kapitány elé, ki is megértvén a dolgok állapotát, nem lármázott, se nem kiabált Illésre, sem prédikációt nem tartott neki, csak azt mondta:

— Két óra kikötés.

Keményen áll a kihallgatási soron mind a legény, aki csak ott van, de e szóra valamennyi megszeppen. Hát kikötik Illést. Ki. Nem toik bele félóra, a navy kaszárnyában sötétben szálldogál szét, miként a gyászmadár, a hir:

Petőfivel sokszor társalkodom, mivel hogy ez a társalkodás lelki szükség nekem. Olvastam a magyar nép üdvéért lángoló költeményeit, szent meggyőződéssel vallom, hogy senki oly igazán nem szerette a véreből való vért, mint Petőfi. Mindnyájunk szeretete halovány az övé mellett: az ő szeretete — szerelem.

Ötven esztendeje, hogy a magyar nép szabaddá lett, ez ország minden rendű s rangú lakójával jogokban egyenlő. — S ha ma a költő feltámadna, szabad népet találna itt, szabad népet s — szegényt. — Látván látva, hogy a szabaddá lett néptől erejét meghaladó áldozatokat követeltek a váltakozó kormányok, cserében pedig vajmi keveset adtak.

Látván látva egyesek gyarapodását, magának a nagy tömegnek a leszegényedését. — Szabaddá lett a föld s a nép, de ki nevelte rá a népet, hogy szabadságát a maga üdvére, javára használja föl?

Iskolát iskola után állítottunk a népnek a maga pénzén; ott megtanítottuk a nép gyermekeit írni, olvasni, számolni; megismertettük velök az idegen országokat; bemagoltattunk velök száraz, lelketlen iskola könyveket: mindent a fejökbe vertünk, csak a legszükségesebbet nem: az élet, a megélhetés tudományát. Dicséret Wlassics miniszternek, hogy már kétezer gazdasági ismétlő iskolát állított fel, de mivel dicsérik elődjét, kik megelégedtek azzal, hogy annyi gyermek, amennyit az előjáróság felhajt az iskolába, megtanul írni, olvasni, számolni, ha ugyan megtanul? Ha harminc évvel elebb kezdik, amit Wlassics kezdett, hova fejlődhetik azóta a nép! De nem kezdtek, mert ma is vannak urak, kik fölöslegesnek, károsnak tartják a nép művelését, akik fáznak attól a gondlattól, hogy a nép szemé felnyílik s nem engedí magat az orránál fogva vezetnie. Az az ezer népkönyvtár is, mely ma a nép lelket termékenyíti, a legujabb idők munkája, holott harmincz év előtt volt nép is, könyv is.

Mely rövidlató s melyleketlen politika az, mely nem látja a népben a nemzetfenntartó erőt; mely hidegen, közömbösen halad

— A tizennegynél kikötés lesz.

Elhalkul a szó A hir mindenkinek a kedvét szegi. A tizenharmadik száznál egy ember, ama Kása Pap Miklós fegyverét a szögről indulattal leakasztja, — de azután ismét csak visszateszi. Hej magyarok, magyarok. Ugyan hogy nem tesz a jó Isten ilyenkor csodat?

A parancsot délután ötkor kiadják. A tizennegynél az őrmester szijakat szed a kezébe s beszél abba a sz baba, ahol infanteriszt Elíasz Vizhuzó lakik:

— Illés!

Halotti esőndben áll a szobában mindenki. Illés az ágya mellől a szóra az őrmester után lassan kiindul. Lépéseik neszének vezetésére ismét iszonyatos esőnd támad és kaplár Gál kiált a legényeinek szíve szörnyű vergődésében.

— Ne nézzetök így rám, ne nézzetök így rám! Hát mit tőhettem volna egyebet? Mit tőhettem volna?

Senki sem szól. Illés halad lefelé az őrmesterrel a pinczébe. Ott van a karika a falban, amelyhez kikötik. Legyen összes ivadókaival egyben átkozott, aki kitálalta. A kőműves is, a ki a karikát a falba rakta mert nagyon magosan rakta.

Im Illés kezét a szíjjal hátrakötik. A falhoz állítják. A szíj végét behuzzák a magas karikába s kezdik rajta fölfelé vonatni Illést. Karjai engednek, amíg lehet.

el a maga fajtája, a véreből való vér mellett! Amely nem látja, hogy a bűnös elhanyagolás ellenére is az egészséges vérű négy kebeléből ezek meg ezek emelkedtek ki s lettek vezetőkké vagy legalább lelkes köz-katonákká, apostolokká a nemzet szellemi és anyagi előbbrevitelének békés harczaiban! Mert hiába nem akarjátok látni: a közrend a jövő. Ebben van meg az őserő, mely elhanyagoltan, ápolatlan is erősebb, kitartóbb, többet ígér s többet ad, mint ama rendeké, melyek botorul, oktalanul lenézik a verejtéket ontó népet s csak kénytelen-kelletlen fogadják maguk közé azokat, kiket talentum s lelki műveltség a tömegből kiemelt.

Minden nagy és kis nációnak az a politikája: erősíteni, emelni a népet a művelődés, az anyagi boldogulás eszközeivel, mivelhogy a művelt a jómódu nép a leg erősebb s a legszilárdabb fundamentum köve az álladalom épületének. Minden nemzetnek ama fiai, rend és rangkülönség nélkül, kik a nemzet sorsának intézésére vannak elhíva, szeretettel ápolják, fejlesztik a nép millióiban lakozó őserőt, csupán mi magyarok vagyunk gyászos kivétel: nem becsüljük a népet, nem szeretjük a népet, csak egyetlenegy egyszer mikor szükségünk van az ő vótumára. De bizonyossá tehetlek titeket, kik magatokat vezéreknek mondjátok, hogy a nép sines különös szeretettel irántok. Bizalmatlan irántunk, mind a hányan vagyunk, azok iránt is, kik igaz, komoly szeretettel munkálják a nép javát, csöndben, láma nélkül; bizalmatlan, mivelhogy ura t lát mindenki, aki kaputot visel. Urat, aki — ur, tehát a népnek nem barátja.

Ne vádoljátok a népet igazságtalansággal. Gondoljátok meg, mely sok és keserves csalódás érte a földnevet. A papján, tanítóján, jegyzőjén kívül kije van a népnek? S ahol a pap nem igazi pap, a tanító nem igazi tanító, a jegyző — csak jegyző, mely árva, mely számalomta méltóított a nép! A földesuri házak egymásután vesztik el régi gazdáikat s a régi dicsőség, a régi jólét romjai közül a hivatalokba menekülnek. Marad tehát minden faluban a pap, a tanító, a jegyző. Hát ezek terhes munkáját meg-

Azután pedig a kicsavart karokon kezd emelkedni fölfelé a test.

Jaj — mondja Illés.

— Fiam — mondja szomorúan a mester — kíméllek, ahogy bírlak de hát mit tőhessek? Mit tudom, mikor vizitalnak?

Illés úgy érzi, hogy testétől kezdenek elhasadozni azon husai, amik karszügy alatt vannak, de mégis felel erre a szóra: — Hát csakugyan rajtunk vannak a némötök.

Meg egy pár rántás és Illés lóg a szíjon, a földet csak a lába ujja éri. Formájából csakhamar kimegy az ember. — Vállai hatranyulnak, melle kidől, feje hanyatlik, a ki szobrász ember, egy ilyen katonán nézze meg, mint állhatott a feje a kiszögezett Krisztusnak. Homlokáról kezd omlani a veríték. Fájdalmi felől jajgatni eleinte restel, később azonban ordít. — A hasntája oly vékony, hogy ha lámpát tenének mögége, talán keresztül lehetne látni rajta.

Orditása újabb megdöbbenéseket kelt a kaszárnyában és halkán mondják egymásnak az emberek,

— Mán a szíjjon van.

A második órában orditása alább hagy. Eszméletét már kezdi veszteni és átkozza tulajdon édes szülő anyját, hogy miért is szülte a világra. Isten, mint mond-

becsüljük-e? Egy-kettő közülök ha élelmes boldogul, gyarapodik, talán megis lépesedik, a nagy zöm súlyos gondok terhe alatt roskadoz. S ezektől a roskadozó apostoloktól várjuk, de sőt meg is követeljük, hogy egész erővel szolgálják a nép javát, előmenetelét; számon kérjük tőlük, miként safárkodtak, csupán egyet nem kérünk tőlük: miből éltek ti voltaképpen? Hát az „országartó“ urak safárkodását ki kéri számon?

Az országartó urak safárkodását mi kérjük számon. A sajtó munkásainak legyen kötelessége szemmel tartani a vezetésre elhívottak safárkodásait. Akinek pedig tollát nem vezeti az ő népének, az ő fajanak erős szeretete, törje ketté a tollát s hajtsa el. Mert ime, elkövetkezék az idő, midőn a vérünkben való véreért, az istenadta néperért is kell tennünk valamit. Itt az idő, a tizenkettedik óra, hogy megdöbbenjon a szívünk a néperért. Hogy belépünk a szalmakunyhók szent küszöbén s keblünkre öleljük e kunyhók éhező lakóit.

Lépjünk be.

B. E.

A debreczeni kaszáló birtokok helyszíneléséről.*)

(Adalék Öri Mihály ur e tárgyú cikkéhez.)

*Meglepő, egyoldalú eljárás az, példátlan az egész ország területén, a mely eljárás a debreczeni kaszálók helyszínelésénél követeltet; hogy miért, mi okon hagyatott ki ezen birtok és határrész az 1855 évben elrendelt helyszínelés foganatosításakor, magyarázata nincsen. De tárgyilagos lesznek, nem akarok személyeskedni, nem akarok

*) A debreczeni kaszáló birtokos polgárság nagy sérelmében vettük a fenti érdekes cikket, mely még inkább erősíti a tisztelt Öri Mihály debreczeni polgártársunk által leleplezett sérelmek nagyságát és hogy az érdekelte polgárság ezen szándékos tönkretételét és ősi vagyonából kifogatását a jog, törvény és igazság korszakában nem szabad tűrni. Mi egyébként változtatás és különös megjegyzés nélkül adjuk e közérdekű fontos cikket.

Szerk.

ják, mindenütt jelen van. Ha itt jelen van, a kizsárolás nyomán fakasztott szókért bizonyára megbocsájt neki, mert ő a Szeretet.

A két óra letelt. Az ájult Illést a karról leoldják. Ahogy a szíj a csomójából kibontakozik, a hátrakötött karu ember súlyosan zuhanva esik a pincefolyosó tégláira. Ez az ébresztő, mert arcát ott összetörvén, észére tér.

Föltámoilog.

Ajkaiból a vér serked, homloka be-tört, kezei — úgy érzi, mintha nem volnának kezei. A lába sem igen szolgál. De mégis haladni kezd a pincefokokon fölfelé és mikor a szobájába ér, az ajtóközöbön tul elesik. Szeretettel emeli föl egy ember, bizonyos nevezetű káplár Gál. És petroleumos rongyot és olajat kezdenek előhozni az emberek, Illést ágyba fektetik. — Gál a széthasadt inget lerántja róla és keni a vállait.

— Illés — szól neki — Illés? Hát mit tőhettem egyebet?

Formátlanra vált jobb kezét nyújtani igyekszik feléje a szerencsétlen, de nem bírja. Szólni is akar, de földagadt, véres ajkai közül csak alig bír előhozokodni azon egy szó, miről testvér a testvért ismeri, — néven szólítván egymást:

— Gál . . .

okosabb lenni azoknál, a kik a helyszínelési törvényt alkottak.

Ott kezdem a dolgot (kezdhetném előbbeni időről) hogy miképen szerezték az egyes kaszáló tulajdonosok elődjei a debreczeni kaszáló birtokokat; úgy: hogy Debreczen városa, mint erkölcsi testület, eladta azokat a jogos tulajdonosok elődjének ideiglenes szerződés mellett, azon feltétellel, miképen végleges szerződés a vevőnek vagy jogutódának a vételár lefizetése után fog kiállítani. Ezen szerződésnek az a tartalma, hogy a vevőnek az egész eladott föld tulajdonát képezi. Azon szerződésekben egy szó sincsen arról, hogy vevőnek a föld fásított része eladva nincsen; mert azon időben a fennálló törvények mindenki által meg lettek tartva, már pedig a telekkönyvi jogokra még ma is fennálló osztrák általános polgári törv. könyv szerint „a föld tulajdonosé minden, a mi a földhöz van növe.“

Ezen szerződések képezik a tulajdonosok birtoklási jogalapját.

Öri Mihály ur cikkében említett tkvvezetői bizonyítványokkal ellátott okmányok azok, melyek a régi tkvben történt tulajdoni változásokat, az alapszerződés folytán jogszerű folytonossággal igazolják. A jogalap amaz említett ideiglenes szerződések, tehát ennek a jogfolytonossága alapján kellett volna a helyszínelésnél a jogokat érvényesíteni és bejegyezni.

Mégis évek hosszú sora óta a kaszáló földek faterasése Debreczen városának, mint erkölcsi testületnek, bíralásában áll, pedig csak az el nem adott földek fa vagy bármimű terméséhez van joga. Ezen el nem adott földeket lehetett volna Debreczen város tulajdonul helyszínelni, nem az egyes birtokosoknak eladott területeken kisebb-nagyobb téren fekvő fásított részeket is. Önkényt eszembe jut Káplány Géza királyi tablabíró urnak 1892 évben kiadott műveben írt ezen szavak: „Sokan vannak a bírói karban és telekkönyvvezetők között, a kik a tkvi rendtartás elveit nem értik és másoknak a veszélyére és kárára félremagyarázzák.“

Csak meg kell tekinteni eme Cserei kaszálók helyszínelése alapján készült telekkönyvekben felvett jöszagtestek alakítását és az azokról készült vázrajzokat. Gondolkodóvá lesz az, a ki a tkv. elveit behatólag ismeri és a gazdálkodás hasznosító beosztását érti, hogy vajjon meglettek-e tartva a tkvi rdts. I. rész 3. s. t. b. §-aiban foglalt szabályok és a helyszínelésre kiadott utasítások? Vajjon az igazságügyi és földmívelési miniszteriumok bejegyzésével vitott-e keresztül ezen helyszínelési eljárás úgy, a hogy történt? Ez alig hihető!

Nem lehettek megtartva a hivatkozott rendeletek és szabályok, főleg nem lettek jogaikra a tulajdonosok kitanítva; mert olyan birtokok nem lettek a tulajdonosok nevére írva, melyek az elődjével kötött szerződés értelmében, éveken át az ő tulajdonai voltak, hanem oly birtok testek irattak ezek helyett át, melyeket sem ő, sem a jogelőd meg nem vett.

De mert a városnak érdeke úgy kívánta tehát a szerződés szerint megvett fa termő földek mint külön birtok testek helyszíneltetek és a város tulajdonaként telekkönyveztettek. Ugy hogy a magán birtokok birtoklási joga, gazdálkodásának hasznos czélszerűsége a legnagyobb mértékben korlátok közzé szorított, a mely korlátokat tkvileg sem lehet jogosan kitüntetni.

Hogy a törvényességen és telekkönyvi jogokon nem alapuló sérelmeknek vég-hossza nincsen, az a számtalan birtokosnak büntetéseiből tűnik ki.

Azon helytelen telekkönyvi állapotot, a czélszerű gazdálkodást megszorító eljárást még elenyésztetni lehet. Mert joguk van az egyes birtokosoknak hivatalból telekkönyvi kiigazítást kérni, mivel a szabálytalanságok hivatalból lettek elkövetve, annál inkább, mert a fent hivatkozott tkvi rendelet 3 §. 1. pontja szerint, csak jóhiszemű harmadik személy birtalása ellen nem lehet jogokat érvényesíteni. Itt pedig Debreczen várososa mint eladó, a helyszínelésnél pedig jobb tudomása ellenére rosszhiszeműleg szerepel, a ki a tulajdonosok elődjeinek eladott ingatlanokat csak részben semmi alappal nem bíró, telekkönyvekben besem jegyezhető korlátozásokkal adta a jogos birtokosnak át.

Ilyen helyszínelést, ilyen korlátozott megszorított tulajdoni jogot, csak a jogaira ki nem tanított debreczeni kaszálob birtokosokkal lehetett keresztül vinni.

Ezenkívül a helyszínelés esatornázásainak egyeseknél a földbirtok értékét és jövedelmét meghaladó, sokszor a haszon vehetőséget is tönkre tevő költségei is kétségbe ejtőleg, pusztítólag nehezülnek a gazdákra.

A lakosság jövedelmezőségének érdeke az államnak is érdeke; mert adófizető képesek úgy lehetnek alakosok, ha tulajdonuk használata senki által nem korlátozva, jövedelmük tulságosan megrövidítve nincsen.

Már pedig a leirtak által a birtokosság közteher viselő képessége évről évre rosszabbodik.

Azon kell tehát a polgároknak ügykezni, mikép megértessék a múltban rajtuk elkövetett serelmeiket ott, hol az igazság és törvények megtartása ma már biztosan felalálható.

Morvay Ferencz.

Délutáni levél.

(Debreczeni kártyabarlangokról.)

A szigorú erkölcsű civis Debreczen rohamosan sülyed lefelé az erkölcsi tisztaságát illetőleg is.

Most csak egy bűnről szölok. A hazárd-kártyázás erkölestelen, egymás vagyonára lesekedő, a verejték nélküli való gazdagodás bűnről. Mert nem szórakozás már ez többé; de elfajult bűn és erkölcs metelyező méreg. Mert nemcsak a „Dongó“-ban szerepel a hirhedt, a rendőrség által szembehunyva-türt „bigli bank“, hanem a valóságban, százaknak és százaknak szenttanuskodása mellett és a játékasztalon repülő sok ezres bankóval. Gyakran egész vagyona fekszik néhány piszkos kártyára feltéve.

Szomorú, hogy ezen játékokba beleelegyedtek a törzsökös polgárság tagjai is. Nap, mint nap áldoznak a „bigli bank“ oltárán. Veszteségeik, nye, reségeik kávéházbeli közbeszéd tárgyát képezik. Mindenki tudja a hazárd kártyajátszásnak ezen megdöbbentő elfajulását, ösmerik ezen hirhedt kártyabarlangokat; sőt kerülnék, akik még meg is botránkoznak fölötte, midőn hírek keringenek, hogy előkelő egyletekben is határtalanul, ezerekre járja a hazárdjáték... Csak a felügyeletre, a hazárdkártyajáték tilalmára és üldözésére illetékes és kötelezett hatóság nem akar ezen elfajulásról tu-

domást venni, annak a barlangjait a legszigorubbán ellenőrizni, annak a játékoshadát nyakon csipni, büntetéssel megbélyegezni, a végzetes összejöveleteket lehetetlenné tenni. De miért? ... Mondják, mert a felsőbb körökből is szerepelnek a játékosok között vagy még más is lehet az ok?

Ezket nem kutatom. De felhívom a rendőrhatalóságot a debreczeni hirhedt kártyabarlangokra és az elfajult hazárdjátékokra, melyek beszűntetését és szétrobbantását nemcsak az erkölcsök és a törvény, de a rendőrség hitele, megbízhatósága érdekében is követelheti a polgárság.

Szabad Hajdu.

NAPI HIREK.

Két református székely atyafi

érkezett Debreczenbe. A főkapitány négy napi engedélyt adott nekik, hogy gyűjthesse nek szerény kis templomukra. Udvarhely megye egyik néhány száz főre tehető kis községéből, Magyar-Hidegkútból valók ők, névszerint Fodor és Kines uraimék. Kis falujoknak egyrésze katolikus, másrésze oláh, de a környéken is gyarapodik az oláhság, így nagy becsületére válik a szegény székely reformátusoknak, hogy magyarságukban és hitükben fenntartják magukat küzdven-küzdve, mert csak fiók egyház a kis egyházuk. Valami husz református székely család képezi és meg a régi időkben származott, az uraságok által épített kis fatemplomuk is összeroskadt az idők sulya alatt; ehelyett akarnak tehát imádkozó házat maguknak építeni, a hol, ha az anyaegyház papja el látogat közbük, legalább időnként magyar igeket hallgathassanak. A ritkán látott magyar papon kívül más igye igen buzdítja szegénykéket a magyarságokhoz való kitartásra és hűségre, mert hisz ők régente sem lehettek valami első löfő székelyek, hisz a jobbágyvilágot emlegetik, hogy az uraságok még akkor építették nekik református székely magyaroknak a deszka templomot és a rozoga toronylábat, tehát még inkább megérdemlik részvétünket és gyámolításunkat, mert ők magyarságukban és hitükben ma is tartják magukat és a környékükben, falu okban is megdöbbentő erővel gyarapodó oláhság és oláhsítás dacára is ragaszkodnak nemzetünk testéhez, mint annak mostoha sorsra jutott, legmostohábbban gondozott, gyöngült része is. Már az uraságjaik, a kik velük egy hiten valók és egy igéről hajtott faj voltak, elpusztultak, mintahogy elpusztult, összeroskadt az uraság által emelt deszka temptom is. és az idegen gyarapodott, toszakodott helyükre... Ez ölszigetelt, az oláhsítás veszélyével küzdő kis székely csoport tehát megérdemli részvétünket, gyámolításunkat. Polgártársak és hittestvérek adjatok tehát nekik bármily csekély összeget. — Szegény, hogy a magyar kormány, mely csak névleg magyar, de valóságban ma is az osztráknak zsirunkat lesorvasztó, természetünket a bécsi magtárba hordó botos ispánja, ügyet sem vet a pusztuló székelyekre; kiket adázul nyomnak a verszemet kapott és kitünően vezetett oláhok. Szegény, hogy midőn magyar töredékek megmentéséről, fenntartásáról forog a nemzeti nagy létkérdés, ekkor a kormány, mely párisi világkiállításokra, nagyhatalmi hazugabrándokra, bérencz sajtóra és a többire milliokat fecserel el, véginségre szorult véreinek koldulási enge-

délénél nem nyujt egyebet... Hát az „Emke“ millióit, kik dalárdázzák el? És mire fűs-ölik ol? Joggal kérhetjük, midőn ily véginségre jutott, mostohán elhagyott, ölszigetelt néhány székely református családnak a szomorú küldötöit látjuk magunk között? ... Tehát arra kérünk titeket polgártársak, hittestvérek, hogy ridegen, az elősmerjük a sokfelől igénybe vett adakozások miatt elfásultan ne utasítsátok el a két öreg székely atyafit, ha házatokhoz bekopogtatnak, de bármily csekély összeget is adjatok nekik a magyar testvéri szeretet nevében az ő kis magyar templomuknak a felépítéséhez.

Nádudvari küldöttség a főispánnál.

Nádudvarról érdekes távirati értesítést vettünk. A főszolgabírói hivatalnak Szoboszlóra való athelyezése ott nagy elégedetlenséget keltett és a nádudvariak nem akarnak beenyugodni. És a Nádudvarról vett sürgönyi tudósítás szerint: „csütörtökön kétszáz tagu küldöttség megy a főispánhoz, hogy a szolgabíroság Nádudvaron hagyassék“.

Felhívás a nyírvi lecsapoló társulattal szemben érdekelt kaszálob birtokosokhoz!

Vettük a következő közérdekű felhívást. Tisztelettel falkérem mindazon Debreczenben lakó kaszálob birtokos társaimat, a kik a nyírvi lecsapoló társaság eljárását magukra nézve serelmesnek és az árter helyesbítő bizottság mielőbbi működését kívánatosnak tartják, sziveskedjenek egy közösen megtartandó értekezletre f. hó 12 én vasárnap délután 4 óra a „Deher“ sörszarnok külön helyiségében megjelenni. — Ungvári Andor Teleki u. 5.

A költségvetés és a belügyminiszter.

A belügyminiszter tegnap érkezett leiratában tudatja a várossal, hogy az 1902. évre megállapított költségvetést jóváhagyja, A miniszter leiratát a jog- és pénzügyi bizottság holnap tartandó ülésén tárgyalja mely ezuttal is szigorú bírálatot gyakorol a költségvetés felett.

Egy debreczeni író házassága

Debreczenben, az egész Hajdumegyében ösmert, becsült és szeretett népszerű ember Zoltai Lajos, a „Lulu“ jeles író-társunk, Debreczen város segéd levéltárnoka, a régi Debreczen történetének országosan elősmert krónikása. Minekünk is különösen kedves barátunk Zoltai Lajos, a kinek az életében nevezetes nap az elmúlt szombati nap ekkor lépett házasságra, kötött hitvesi frigyét egy kedves debreczeni lánnyal, a szép Pecze Erzsikével. Kedves író-társunknak és barátunknak zavartalan és boldog házasságot kívánunk.

A debreczeni függetlenségi párt

bálgának a meghívót most hordják szét. A rendező bizottság annak a közlésére kéri fel lapunkat, ha notalán valamelyik polgártársunk tévedésből a rendezőség igyekezete, akarata ellenére meghívót nem kapott volna, az forduljon a függetlenségi körbe a kör felügyelőjéhez.

Debreczeni urkocsisok egylete.

Már ilyen egylet is van Debreczenben. Tegnap alakult meg Vecsey Zoltán ajánlatára egyhangulag Csáky Adorján gróf választott elnökkel. Alelnök lett Vecsey Zoltán, igazgatósági tagok Békessy László, Huttlesz Kázmér, Kaffka Ignác ezredes, Király Gyula, Klobuszilky Géza, Komlóssy Arthur, Miskolczy Lajos, Rickl Antal és báró Sennyey Géza. A titkári teendőket vitélőre Miskolczy Lajos igazgatósági tag kérétt

fel. Számvizsgálókká Benes Jenő és Kaszanyitzky Andor választottak meg. Alkalmos versenytér átengedését fogják kérni a várostól. Bizony helyes volt sietni az urko csisok egyletének a megalakításával, mert ma-holnap ugyanis gyalogszerre szorulnak az igazi magyar urak.

A debreczeni szállásbiztosok nyilatkozata.

Dr. Király Péter munkatársunk a „Debreczen” egyik közelebbi számában szövegeltette azon közszájonforgó panaszokat, hogy a debreczeni katonai szállásbiztosok az elszállásolások alkalmával illetéktelenül pénzeket szednek fel a lakosságtól. Munkatársunk tehát nyíltan feltette a kérdést, hogy mi igaz ezen közszájon forgó vádakban és panaszokban, a melyről külfömben — kijelentjük — magunk is hallottunk panaszokat előkelő polgáremberektől. E nyílt kérdésre mostan a szállásbiztosok kara alábbi tájékoztató nyilatkozatot küldte be lapunkhoz melyet készséggel közlünk, fentartva magunknak a jogot, hogy arra később, ha szükségesnek látjuk, akár magunk, akár Király Péter ur nyilatkozhassunk.

Tekintetes szerkesztő ur! Ismerve az igazságiránti szeretetét s tudjuk azt, hogy az „audiatur et terea pars” nagy órvére tekintettel, nem fogja visszautasítani a Dr. Király Péter ur által becses lapjának f. é. január hó 4 én „Debreczeni szállás biztosok” cz. alatt megjelent közleményére vonatkozó czáfolatunkat tisztelettel kérjük hogy alábbi közleményünknek becses lapjában helyt adni méltóznék. Mindenekelőtt azt kell kijelentnünk, hogy Dr. Király Péter ur közleményét teljesen téves információ alapján, szeretjük hinni, hogy minden rosszakarát és gyanúsítást nélkül üggyette közzé, mint a ki a viszonyokkal nem ismerős, sem a szállásbiztosok eljárás törvényszerinti minőségét, sem pedig annak módját nem tudja. A kérdéses közleménynek reánk s eljárásunk lényegére vonatkozó első megjegyzése az, hogy „a szállásbiztosok — állítólag — minden esztendőben katonai beszállásolás előtt házról házra kilincselnek s egyes családok embereket azzal rémítenek el, hogy hozzájuk idegen katonát fognak beszállásolni.” Eme „állítólagos” kijelentésnek első része csak annyiban felel meg, hogy igenis mi törvényszabta köteletségünkkel fogva nem ugyan kilincselünk, de feljárva a katonai beszállásolásra megjelölt helyeket — már a beszállásolás előtt 10 nappal meggyőződést szerzünk arról, hogy vajjon ama kérdéses helyiség, lokalitás elég alkalmas-e katonai beszállásolásra, továbbá hogy hány katonai befogadására alkalmas az, s végül ugyancsak törvényszabta köteletségünk, miszt eme helyiségek tulajdonosait — birtokosait a beszállásolás előtt 10 nappal eleve figyelmeztessük s értesítsük arról, hogy hány katonát, hány napon át kell szállással ellátnia. A közlemény tartalmának eme része tehát a valóságnak megfelel, — de eme eljárásunk nem a nekünk imputált intenczióból, — s nem is a mi jó kedvünk s akarataunkból — mint inkább tisztán és egyedül csak a törvény által ránk rótt köteleesség teljesítéséből történik. A közlemény tartalmának ama másik része azonban, hogy mi egyes családok embereket rémítgetünk, a valóságnak nem felel meg s azt mint ilyen egyszerűen visszautasítjuk. — Nem felel meg továbbá a valóságnak a közlemény tartalmának amaz állítása sem, hogy mi a családdal „alkudozunk” s évről-évre kövér összegeket vágunk zsebre az elnémitott család apák és anyák kiperéselt nagylelkűségéből. A Dr. Király Péter ur közleményében feltett kérdéseknek rejtett czélja tulajdonképen az, hogy mint lehetséges az, miszerint némely házak tulajdono-

sai s lokalitások birtokosai „elkerülték” a katonabeszállásolás nyugét s kellemetlenségeit? Hát kérjük alásan erre is a törvény adja meg a választ, a mely szerint olyan helyre, a mely külfömben is egyébként a katonai beszállásolásra alkalmas lenne — nem lehet és nem szabad katonát beszállásolni, mert ott bizonyosan beteg van, — ragályos állat gyógykezeltetik, nélkülözhetetlen helyiségek nincsenek.” S eme tényeket az érdekelteknek mindéi vagy orvosi bizonyítvánnyal vagy egyébként (?) igazolniuk is kell. S ugyancsak eme kérdésekre még bővebben és világosabban felel meg a beszállásolási törvény ama passzusa, a mely kimondja, hogy: „Jogában áll minden házbirtokosnak a hozzá utalt tisztet, legénységet és lovakat a saját költségén más háznál elszállásolni.” Mindezek után az egész kérdést mi a magunk részéről teljesen befejezettnek s a nagy közönség megvilágosítása czéljából teljesen megvilágítottnak jelentjük ki. — Debreczeni szállásbiztosok.

Lövöldözés az Elepen.

Tegnap Halász Lajos elepi gazdalkodó, amint családjával együtt vacsorázott, valaki belőtt az ablakon. A lövés szerencsére senkit sem talált. A rendőrség a nyomozást megindította.

A szépség a nők

legnagyobb ékessége, azt ápolni és fentartani a legmagasabb művészetet igényli. Ezer nyi szer ajánlatik mint a legjobb — mégis a Leichner fele gyártmány felülmulthatatlan maradt. A Leichnerfele Hermelin és Aspasia rizspor ezen a világ legjobb arcz rizspora, már 25 év óta nélkülözhetetlen toillet szere az előkelő hölgyeknek. — A ki egyszer a Leichner fele arczporok jó tékony, tartós szépítő hatását megkísérelte, nem nélkülözheti azokat, annál is inkább, mert ezek használata észre sem vehető. — Ovakodni kell utánzatoktól, mert mások is ily elnevezés alatt hozzák forgalomba készítményeiket, ezért mindig Leichner fele Fettpondert zárt dobozokban kell kérni. Kapható a gyarban Berlin S. W. Schützenstrasse 31. és minden illatszert kereskedésben.

Innét-onnét.

— Január 7. —

(A guti fázának bálja.)

Nemzetes őr Mihály bátyám, mai irányezikelyében, lapunk vezetőhelyén közöl megdöbentő leírást a guti fázának bajjáról, amely ugyan nem télen, de tavasztól késő őszi szokott tartani, a míg azjzontájbéli birtokos embernek veteménye és termése van a földben és a föld felett.

A guti nagyságos urak seregélymódra felszaporodott fázánjai és egyéb a birtokosok termésein iskolázott és kövéredett vadjai a föld gyümölcseinek a termése idején szoktak a föld gyümölcseiből pusztitva, engedély nélkül lakmározni.

A nemes vadacskák, a szép vadacskák ekként gyarapodnak, az adófizető debreczeni polgárok pedig ekként pusztítottak, ekként nyomorgattak a saját elöljáróságuk vétkes lelketlensége és könnyelműsége folytán, a mely a nagyságos, privilégizált puskás urak szeszélyeinek és vadjainak szolgálat ki egész nagy határrészt szegénytelen százforint árendáért . . .

Hát járja ez? Hát illik ez? Hát szabad ezt tenni?

Azok a nagyságos puskás urak, ha olyan nagyon szeretik a kényelmes vadászatot, vásároljanak magoknak vadászterületet, huzassák körül sodrony kerítéssel,

attán a saját maglárokból hizlaljanak száz-ezer fázánt, őzikét és bőfögő vaddisznót, ne pedig ily élödi módon, egy lelkiismeretlen elöljáróság vétkes könnyelműségét szövetéségét kihasználva, a szabad polgárság károsításával, nyomorításával üzhessék főuri szeszélyeiket és szenvedélyüket.

Hát járja ez urak? Szabad ezt tenni? Mert borzasztó bál ez uraim! A duvadak bálja . . . háttérben a polgárság pusztulásával és az előtérben mint zsebedugott kezű, a saját polgárságukat megvető és minden lehető módon nyomorító bálvédők a királyi tanácsos ur és a tekintetes tanácsurak?

nemes Portörő Kelemen.

IRODALOM.

Ifjak a szerkesztőségekben.

Jókai Mór Vörösmartyról fényes emlékezésében elmondta, hogy a nagy költő mily lelkiismeretesen fogta pártul az ifjabb írókat, nemrég pedig röpirat került a kezünk közé; az író keservesen panaszkodik, hogy ma már a kezdő a névtelen író hiába fordul a nagy névvel bíró irodalmi nagyságokhoz, hiába mutatja be nekik zengéseit, hogy azokat figyelmére méltassa, megjelenésüket lehetővé tegye és elősegítse, az író az irodalomba fokozatosan bevezesse, oktassa, támogassa, ha pedig a lángelme pompás ragyogását ismeri fel a műben, akkor részére egyszerre az öt megillető nagy elismerést és dicsőséget követelje.

Értjük a panaszt és úgy találjuk, hogy legujabban, a lefolyt néhány esztendőben csakugyan ritkán történt, hogy nagy költők nagy költőket vezetnének fel a nyilvánosság dobogójára, vagy nagy kritikuskok foglalóznának a láng elme sejtve nyílt termékeivel. Lamartine „A száműzött lángelme” ben a pék Rabonla-t vezette ki fenyre a sötétségből s ha Rákosi Jenő irodalmunk két asztalos iparosát és Kupa Árpádot, a regénytermelőt gondjaiba vette, mások aligha alázkodnának le odáig, hogy kifogástalan díszű öltönyeikkel surlódnának egy egy iparosmühely munkapadjaihoz. Aligha csalódnak, hogy költészetünkben Szaboleska Mihályon esett meg utoljára, hogy nagytekintetű kritikuskus vezette be karonfogva az irodalom csarnokaiba, meleg leveleiben vállalván kezességét az egyszerű kálvinista diák tehetséges voltáért s egyszerre megtette a Budapesti Szemle becses akvizíciójává.

De nemcsak Szaboleska Mihály volt az, a ki ilyen irodalmi nagy potentátok pártfogásában részesült, mert egy két évtized előtt mások és másokat is szívesen buzdítottak. Vadnai Károly, mint a Fővárosi Lapok szerkesztője, Szász Károly, mint a Vasárnapi Ujság főmunkatársa, komolyan vették feladatukat, nem resteltek foglalkozni a lapjukhoz küldött dolgozatokkal, azokat nem csupán a szerkesztői üzenetekben részesítették lelkiismeretes és részletes bírálatokban, de annyira mentek, hogy terjedelmes magánlevelekben közölték az erre érdemes kezdővel véleményüket s magunk tauskodhatunk róla, hogy például Vadnai Károly 1869-ben egy, a gimnázium 6-ik osztályát látogatott ifjút keresett fel meglehetősen terjedelmes leveleivel, sőt éveken át részesítette jóindulatu tanácsaiban.

Azt hisszük, hogy ma is fellelhetné az ifju író a maga jeles irodalmi vezérét és támogatóját, csak az a baj, hogy egyrészt ezekhez a jólelkű irodalmárokhöz ez idő szerint nem igen küldöznek be fecomenális műveket kezdők és nemkezdők, másrészt a

lapok szerkesztőségéhez mai napság nem azért küldenek az ifjú irodalmárok tavaszi verset, őszi tárczát, vagy világfájdalmas csonka novellát, hogy tanácsot, véleményt és utbaigazítást kérjenek, hanem egészen, más az ő vágyakozásuk.

Azt már előre meg lehet állapítanunk, hogy ha a lapokhoz a még ismeretlen író csak tíz olyan sort küld, amelyben valami új hang, új vonás észlelhető, vagy a miben a sablonos átlag emberétől elütő, sajátos egyéniség nyilatkozik meg, azt az író felkarolják és számára rögtön tért nyitnak. Inkább esik meg régebbi írókon, hogy határozott pártállásuk, éles tolluk, vagy az uralkodó áramlattal való szembeállásuk miatt részesülnek teljes agyonhallgatásban vagy mellőzésben. Nem az tehát a baj, hogy a kezdő író hiába keresne mentort, hanem az a baj, hogy a fiatal írók és költők jelentkezése a legtöbb esetben nem rokonszenves és oly kevés szerénységgel párosul, hogy — tehetségük csekély ellenszolgáltatásával összevéve — a szerkesztőnek vajmi kevés kedve támad az ő pártfogolásukra.

Hajdan a fiatal író és költő a maga költői tizenyolez vagy huszesztendő-jének jöleső szerénységével szívdobogva lépett a szerkesztőségbe és szorongó szívvel látta a lap zsarnoki intézőjének meglehetősen itéletet. A nyomdafesték elérhetetlen vagy volt rá nevezve az első nyomtatott mű oly boldoggá tette, mint az első szerelem üdvös erzése. Ma már büszkén, bátran lép be az úrfi és a zsenigéjt kísérő leveleiben ott van a h o n o r á r i u m igényeinek bejelentése is. Hogy a mű ne érjen érőt, arra nem is gondol a bátor ifjú s ha nem fogadtatik el, beküldi még egyszer a befolyásos, tekintélyes rokonai révén. Az irodalmi apa, a litteratura e tipikus fia h o r d ó j a, már nagyobb szabású elismerésekben és kitüntetésekben részletti szeretetreméltó magzatának szárnypróbálgatásait, a vidék Apollója pedig csak azért szaporítja szellemének termékeit, hogy megfelelőbb kötetre válóvá növelhesse, aztán pedig barátai s barátói révén szép summa előfizetési pénzeszkét kaparhasson együvé. Akitől 20—30 költemény, 5—6 novella jelent meg a lapokban, az arcképet, manupropriát készített maga s ingyen engedi át a lapnak, amely szívesen kap a hasábjait tarkító ingyen képen és rajzoeskán. A hírlapok 20—30 forinttal fizetett néhány középosztályt végzett 18—20 éves ifjai meg éppen nem szorultak irodalmi mentorokra, hiszen ők nem-hogy tanácsot ítéletet fogadnának el, de meg inkább ők ítélnek elevenek és holtak, Akademia és régi érdemes írók, költők és művészek felett.

Ilyenek most nagyrészt az irodalom ifjai, ilyen ke z d ő k kopogtatnak ma a szerkesztőségek ajtaján, ilyen belkületű és képességű anyagból kell a régi írónak, a szerkesztőnek az értékes dolgot kiválogatnia. Szomorú s o r o z á s, melyből szigorú mértékkel alig egy-két ujonge válhatnék be, így azonban a satnya is elfogadható, hogy a muzsa valódi Falstaff haddal vonuljon a jövőendő kulturális harcainak megvívására.

Nem buzdítók hiányoznak ma az irodalomból, hanem csekély a buzdításra érdemes kezdő és még csekélyebb azoknak a száma, akik mérséklés helyett buzdítást érdemelnének és akik már az első rimpár költsékek ne hinnék magukat minden kritika fölött álló lángelméknek és nagyságnak!

(--)

CSARNOK.

Sylveszter reggelén.

Írta: Eötvös Károly.

Ötszörös erővel jött ránk a büszke ellenség.

Elfoglalta már Sopront, Gyórt, Tatát, Papát, Veszprémet, s a Vértesnek és a Bakonynak szakadékos völgyén keresztül közelgett a főváros felé.

A moóri halmokon megállott előtte Perczel Mór, a vakmerő, a rettenthetetlen honvédtábornok.

Volt neki ötezer embere és tizenkét ágyúja s jött ellene huszonkétezer ember és hatvan ágyú. S az ő serege fázott és napok óta hátrált, s ellenfele győző volt és büszke. Neki volt hat század lovassága s ellenfelének harmadfél ezrede.

A csatát elveszté, el kellett vesztetnie. Ezer honvéd maradt holtan és sebesülten a sziklává fagyott havon.

Oly nagy volt az ellenfél tulereje, hogy elfoghatta volna az egész honvédtábornok visszavonulásán.

Mikor a visszavonulás megkezdődött: az utóseregnél egy csapatban állott Moórtól észak felé pár század huszár. Fialat hadnagy volt a parancsnoka.

A főhadnagynak Kun Béla volt a neve.

Tizenyolez éves volt. Egész gyermek, még a bajussa se pelyhedzett. Fia a veszprémi alispánnak.

A csata előtti éjszakán Moórotól egy Schmidt nevű sváb asszonynál volt elszállásolva. Az öreg sváb asszony egész este fejét czirógatta, meleg étellel etette-itatta, édes fiának nevezte s tizszer kiesordultak könnyei, midőn arra gondolt, hogy ez a gyerek már kajona s hogy még csatába is kell neki menni, a hol baj érheti. A szegény svább jobbágyasszony el nem gondolhatta, hogy olyan nagy ur, mint egy alispán, hogy nézhette el gyöngé fiának katonává lételet.

— Így parancsolta az ország — mondta a főhadnagy a sváb asszonynak.

— Bh édes istenem, már hogy parancsolhat az ország egy alispánnak!

Egész éjjel nem aludt a sváb asszony csak ott virrasztott a gyermek fejénél és sirva fakadt, ha elgondolá, hogy tud ez oly nyugodtan aludni.

Reggel esatára készültek.

A svább asszony sehogyse akarta eresztetni a gyermeket. Kérte biztatta, hogy

maradjon nálla, elrejtje a szénás pajtába a csata elől s másnap elviszi haza Veszprémbe az édes apjához.

A gyermek nevetett a nagy jóindulaton. Hanem azért mielőtt lovára ült volna, megéskolta az öreg sváb asszonyt.

— Estére visszajövök, — szolt kiugratott legényeihez.

Elmondtam másutt már egyszer a fiu történetét. Csak röviden ismétlem most Csak föltámadásának csodáját beszélem el. Ez a főhadnagy volt a csata után ama pár száz huszárnak parancsnoka. Főlebbvalói már akkor itt-ott elhulottak.

Legényeivel felre állott az utból egy kissé emelkedett helyre, hogy a honvéd menekülhessen a város felé. Az ellenség nagy gyorsasággal fejté ki lovasságát az üldözésre.

A gyermek sasszemekkel nézte a nap-tól és hótól csillogó levegőn át az ellenség mozdulatait. S észrevette, a mint egy egész ezred vasas tejlődött ki széles hadsorra, üldözni, bekeríteni és elfogni a menekülő honvédsereget.

— Fiaim, — szolt huszárjaihoz, — ez a vasas ezredet nekünk fel kell tartóztatnunk.

Az ezred állott ezer jó katonából s a huszárok lehettek tán másfélszázan.

Egy vén huszár megéskövta fejét.

— Főhadnagy uram, mi ezzel a sereggel meg nem ütközhetünk.

E pillanatban jött oda a vezér futárja azzal a rendelettel, hogy a huszárok utolsó emberig fedezzék a visszavonulást s állják meg a tért, különben elvesz minden.

A gyermek legényei előtt megállott s kardjával a közelgő ellenségre mutatott.

Hallottátok fiaim a parancsolatot, itt most meg kell halnunk. Előre!

A huszárok nem mozdultak. Bolondság volna az. Már zugott feléjük az ellenséges lovasság tömegének rettentő robagása.

A gyermek elhalványodo t, pisztolyát kirántá, belelőtt a huszárok sorába s azután elhajítá kezéből. S harsány hangon rivalta hozzájuk:

— No hát én majd megmutatom, hogy kell meghalni.

Baljával összerántá a kantárszarat és sarkantyuját belevágta a ló oldalába, villogó karddal, mint a vihar rohant neki az ellenségnek.

Kiválasztá az ezredparancsnokot. Gróf Schaafigotsche volt az, vitéz katona, természet őrás, oldalán és háta mögött a győzedelmes ezred. S szemben vele egyetlen huszár az is gyermek.

Az összecsapás egy szempillantásig tartott. A gyermek kardja ketté hasítá az őrás ezredparancsnoknak sisakját és koponyáját. Holtan esett le lováról.

A huszárok megmerevedve nézték a jelenetet a távolból. De most a d.h. a szégyen, a hősi köteleesség föltámadt bennük s vadállat böszült haragjával orditva rohantak neki a vasas ezrednek. Hogy megmentsek a gyermeket az ő főhadnagukat.

Késő volt.

A gyermek és lóva száz kardesapás

és feljebb — 4 mtr. — valamint a legujabb, fekete, fehér és színes Henneberg selymek 60 krtól 14,65 frtig. pr Mtr. — sima, csikos, kockás, mintázott, damast stb.

Selyem blousok-ra

való kelme

(3) 2.35. forint

Menyasszonyi selyem
65 krtól — frt 14.65.
Selyem damast
65 krtól — frt 14.65
Selyem bastruha kelme
egy öltözetre
8.65 frtől — frt 42.75

Foulard selyem mintázott
60 krtól — frt 3.65
Báli selyem
60 krtól — frt 14.65.
Selyem grenadin
80 krtól — frt 7.65.

mtrkent, vám és bérmentesen a házhoz szállítva. Minták azonaal. — Svájcba kétszeres levélpórtó kell.

G. Henneberg selyem gyáros Zürich

cs. és kir. udv. szállító.

alatt esett össze egy halomra. S keresztül robogott rajta az egész ezred.

A huszárok közül elesett vagy száz. Csak hatvankettő menekült meg. Valamennyi sebbel.

S midőn a csatának vége lett, gróf Schaaffgotsche holttestéhez odament egy hű szolgálja és sirva fakadva holt ura fölött, midőn e mellett meglátta a gyermeket, klrántá picztyoltát s a gyermek mellébe lőtt.

— Ez a kutya ölte meg — szolt — az én uramat.

A gyermek nem hallotta e szót s nem érezte a lövést. Piros vére rózsákat festett a fehér hóra.

Schmidt, a vén sváb és felesége kiálltak az utcaajtóba s ott lesték-várták, mikor jön már a fiatal huszár, az ő vendégjük.

Előttük menekült el az egész tábor, gyalogosok, tüzérek, lovasok, az egész tábor, maga a vezér is. Az ő vendégjük nem jött.

A sváb asszony sirva kérdezett meg minden futó honvédet, hova letta a veszprémi alispán fia.

Nem felelt neki egy se.

Utóbb menekültek a huszárok is. Egy, kettő, egymás után, véresen, foszlott ruhával, szakadozottan.

A sváb asszony ezeknél is a gyermek után rimázkodott. Egy huszár meghallotta s kardjával a város vége felé mutatott a csataterre.

A sváb asszony sietve indult meg, hogy fölkeresse a gyermeket. Alig ért a város közepére. már a vasas ezred jött rá szemközt tömegben, győzve, trombitahang rivalgása mellett.

Csak meg állt a sváb asszony, mint a sóbálynak. Ezek közt nem lesz már az ő vendége.

Haza tántorgott. Nyugtát nem talált. Egyszer sirt, máskor inádkozott. Hogy a gyermek meghalt volna, el nem hitte. Bizonyosan elbujt, valahol a hóban rejtőzik, bizonyosan meghül, megbetegszik, fel kell azt keresni.

Mikor bealkonyodott, a két öreg kiment a város végére s elment a csataterre. Megnéztek minden holtat, a gyermeket nem találták. A csikorgó hidegben mentek tovább lámpát is gyújtva, pedig a hó is, a hold is világított. Végre két holtat találtak egymás mellett. Az asszony rögtön megismerte, hogy az ő vendége az egyik.

De még akkor sem hitte hogy meghalt.

Férjét rögtön visszaküldte emberokért, és ágybéliért. Ő maga addig melengette, ápolgatta, siratgatta.

Haza vitték s levetkőztették a meleg szobában. Irtóztató volt arra ránézni. Az a gyöngye természet, hogy össze volt zúzva, az a gyermek arc hogy össze volt vágva!

De a meleg szobában vérezni kezdtek a sebek. Orvost hívtak s az bekötözte a sebeket.

Künt az irtóztatós hidegben elfagytak a sebek ajkai. Ezért nem vérzett el a gyermek.

A sváb asszony kezén magához jött s szeméit felnyitotta épen Szyveszter reggelén.

Tavasza felgyógyult. Kardot többé kezébe fogni nem tudott, de azért végig harcolta a függetlenség harcát.

Tizenöt esztendő múlva jöhetett haza Olaszországból s első utja volt a vén svábot és feleségét fölkeresni.

Azok már akkor rég porladoztak fönt a dombon, a temetőben. Még a sírjukat se találta meg.

Szerkesztői üzenetek.

Fgy. Köszönjük a szép levelét. Igyekezzünk elismerését a jövőben is kiérdemelni. Aki igaz magyar ember, az átérzi velünk együtt a törekvéseinket. Fogadja köszönetünket kedves soraiért.

„Egy műkedvelő“. Nem emlékezünk, hogy a „Károlyka“ című családi verset kézhez kaptuk volna, így azt sem nem közölhetjük, sem véleményt nem mondhattunk róla, sem pedig vissza nem szolgáltathatjuk.

Szovát községi előfizetők. — Valóban igazuk van, hogy a debreczeni helyi piaci ár érdeklí a vidéket. A vásárbiroság hetenkint ad ki ilyen értesítést egyszer, ez a hivatalos értesítés. Ezt közölni fogjuk, de igyekezzünk egyébként is tájékozást szerezni és nyújtani a helyi piaci árakról.

Tél a pusztán cz. elbeszélése különösen a pusztai és közrendű élet leírásában, sikerült. Mondhatjuk, hogy avatott és a magyar nép életével, küzdéseivel ösmerős és baráti tollal írta meg ezen szép elbeszélést, hogy mi még sem közöljük, annak az oka, hogy a hogy a tanyai kéjenc alakjával nem akarjuk megösmertetni olvasóinkat. Ezek a részletek tulságosan vannak kiszínezve, valamilyen budapesti ujság, például a Figaró, inkább közölhetné. A kéziratot különben felretettük és megőrizük míg alkalomadtán személyesen átveheti tőlünk, mi igazán sajnáljuk, hogy ily részlet miatt nem közölhetjük a valóban zamatos leírásu és megható végű népeleti rajzot, de hát tekintettel kell lenni az olvasónőinkre is.

Savoyard és Czönczi A legboldogabb újveket kívánunk a baráti körnek.

Nyilttér.*

Nyilatkozat.

A Debreczeni Ujság f. hó 2 an megjelent számában Polgárok és Rendőrök harcra cím alatti közleménynek személyemre vonatkozó, állítólag hivatalos jelentés alapján közölt része a valóságnak meg nem felel. Én a rendőrség ellen sem a közleményben említett, sem semmiféle igazató kijelentéseket nem használtam.

Debreczen, 1901. jan. 5.

Pásztor Gyula
vaskereskedő.

Táncziskola megnyitás.

Van szerencsém a polgári családok b. tudomására hozni, hogy a második **polgári táncztanfolyamot** e héten megnyitom.

Maradok tisztelettel
Schaf János
táncztanító.

* E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Egy emeleti lakás,

mely áll 4 szoba, előszoba, hálófülke és szükséges mellékhelyiségekből, Arany (Kádas) u. 19 sz. a. azonnal kiadó. Úgyanott 2 pár páva is eladó.

Tanulók felvételnek

műlakatos műhelybe Reál-u. 3 sz.

A piacson (épen a központon) egy 3 szobás emeleti udvari lakás üvegezett folyosóval és hozzátartozókkal azonnal kiadó. Czim a kiadói hivatalban.

Fűszerüzlet, igen jó forgalmu, más vállalkozás miatt eladó. Értekezhetni a kiadói hivatalban.

Asztali almát vegyes fajok kat küld utávvétellel 25 kilótól feljebb franco Littai állomás a ládat beleértve, kilogrammja 12 kr. August Zarnik kereskedő Watsch, Littai mellett, Krain.

Leszállított árak!

Szabó Lajos fiai

czégnél.

4 1/2 mtr 120 cm. széles fekete szövet	frt 1.75
4 1/2 mtr 120 cm. széles színes szövet	frt 2.15
4 1/2 mtr 120 cm. széles divat szövet	frt 2.25
4 1/2 mtr 120 cm. széles finom szövet	frt 2.45
7 mtr jóminőségű vevéz hazai	2.20
1 db 6 szem. kávé abrosz	1.30
1 „ 6 „ fehér vászon terít.	2.75

Az idény legújabb divat szövetje

120 cm. Homespun és Cybeline

ezelőtt frt 2.25 és frt 2.80 most csak

1 frt és 1 frt 30 krajczár.

1590—1901.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 2812/3. 1901. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Terényi J. budapesti cég részére Polgári János debreczeni lakostól 193 kor. 20 fl. tőke, ennek 1901. évi szept. hó 1-től számítandó 6% kamatai és eddig összesen 16 kor. 74 fl. perkölttség erejéig 1901. é. okt. hó 5-én biróilag lefoglalt s 730 kor. becsült tőkenek és egy vetőgépből álló ingóságok **1902. évi jan. hó 9-én d. e. 10 órakor** kezdetét veendő és a Szepesen, özv. Polgár Jánosné tanya birtokán megtartandó nyilvános birói árverésen a — legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Debreczen, 1901. decz. 12-én.

Török Péter
birói kiküldött.

Valódi moskvai „Karaván Teak”,
 Valódi moskvai „Popoff”
 Valódi Jamaikai Rum
 Valódi francia pezsgők
 Valódi francia likőrök
 Valódi hollandi likőrök
 Valódi francia cognac
 Kitünó magyar cognac
 Kitünó magyar tokaji asszok
 Kitünó magyar peccsenye borok
 Kitünó magyar asztali borok
 Kitünó magyar tea sütemények
 Kitünó magyar czukorka speciálítások.

Kontsek Géza

ujonnan berendezett üzletében

Kossuth-utca 7.

Uj nagy fűszer árjegyzék kívánatra ingyen.

12931—1901. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat

A debreczeni kir. tvszék mint tkvi hatóság reszeröl közhirre tétetik, hogy Stark Márton végrehajthatónak Gombacsék Pál és neje Farkas Erzsébet elleni végrehajthatási ügyében a debreczeni kir. tvszék a debreczeni kir. jbiróság területén levő a debr. 5109. sz. tkvben A + I sor 2788 hasz. ház és beltelekből álló ingatlanra 2400 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajthatási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül **1902. é. február 3. napjának d. n. 3 órája** a kir. tvszék árverési termében kitűzetett.

Kikiáltási ár 2400 kor, azonban az árverésre kitélt ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is elfog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni avagy az 1881 LX. tc. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tvszék mint tkvi hatóságnál és Debreczen város r. kapitányi hivatalánál tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben a kir. tvszék mint tkvi hatóságnál 1901. nov. 4. napján.

Harsányi Gusztáv
 kir. tvszéki bíró.

1693—1901.

Zárt ajánlati árverési hirdetés.

A debreczeni ev. ref. egyház piac utcai lelkészlak alatti (Fekete Jakab és Grünfeld Adolf által bérelt) két bolthelyiség elé portále építését határozván el, e portále építésére zárt ajánlati árlejtést hirdet oly módon, hogy az ajánlatok **1902. é. jan. 20. d. e. 10 óráig** az egyház iktató hivatalába adandók be.

A te. v. rajz, vállalati feltételek az egyház irodájában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Debreczen, 1901. é. dec. 21-én.

Szinay Gyula
 gazd. biz. felnök.

Az arcz szépsége

a legbiztosabban elérhető és ápolható a

Leichner-féle Fettpuder

Leichner-féle Hermelin és Aspasia rizspor által.

Ezer hírneves areporok a legelőkelőbb női körökben, elsöranu művésznők között előszeretettel használatnak, mert az arcbőrnek üde, virágzó rózsaszínt adnak és a rizspor használata észrevehetetlen. Kapható csak zárt dobozokban a gyárban Berlin Schützenstrasse 31. és minden illatszert üzletben.

L. Leichner Berlin, a kir. színház szállítója.

L. Leichner az éremkiosztó bizottságnál alelnök volt a párisi világkiállításon 1900.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társai utódai cégénél

Kistempium bazár

az alkalmi idényre

rendkívüli olcsó áron kaphatók

Asztalneműek, vásznak, zsebkendők, nyakkendők, gallér és kézelők, harisnyák, kész fehérneműek, színes alsó szoknyák, mosó velez, francia flanel

Női ruhaszövetek.

Fekete és színes selyem. Mosó bársony. Szőnyegek. Takarók és pokróczok.

Az 1895 évi cairói s az 1896. é. londoni egészségügyi kiállításokon diszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünó sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású köszvény, csusz, rheuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb köszvény, csusz fájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 kor. erősebb 2 k. 40 fl.

Szegfü eréme szeplő, májfolt, miteser s az arcz és kéz-bőr mindennemű tisztáltsági ellen. Főuri körökben is előszeretettel használva. Ára 1 kor.

Szegfü poudert a teinek üdeséget s finomságot kölcsönöz. Fehér, rózsaszín s eréme színben. Egy doboz 1 k.

Szegfü fogpor a fogak s fogus ép. ségben tartására. — A szájat dezinficiálja, a fogaknak vakító fényt kölcsönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 kor.

Szegfü szappan a legfinomabb toilett szappan, kiváló kellemes illattal. Egy db 80 fill.

Haj elixir a haj hullás, kopaszodás, fejkorpa s haj kikopás biztos megállítására szolgál. Egy üveg 3 kor.

Tokaji china vasbor legkitünőbb minőségű saját termésű hegyaljai borból készítve. Kitünó s biztos hatású szer vérszegénység, sápkór s idegesség ellen. Gyermekek kellemes ízénél fogva igen szívesen veszik be. Félliteres üveg 5 k., 1 liter 9 kor.

Tourista olaj az egyedüli biztos szer tyukszem, szemölcs és bőrvastagodás gyökeres kigyógyítására. Egy üveg ára 70 fl.

Gyomor bor legkitünőbb minőségű tokaji asszu ürmösből készítve. Biztos hatású a már legrégebb gyomorhajok gyógyítására. Étvágytalanság, székrekedés, görcsök s gyomorsűtés egyedüli biztos óvszere. Egy üveg ára 3 kor.

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, Sátorajauhely.

Főraktárak Budapest Török József gyógyszerárakban, Király-u. 12 és az Egger-féle „Nádor gyógyszerár”-ban Váci-körút 17. Helybeli raktárak: Mihalovits Jenő, dr Rothschnek V. Emil és Tóth Béla gyógyszerész uraknál.